

KIKÉPZÉS – FELKÉSZÍTÉS

A VÉDELMI FELKÉSZÍTÉS KATONAI LOGISZTIKÁHOZ KAPCSOLÓDÓ SÚLYPONTI KÉRDÉSEI

Jároscsák Miklós¹

*Mottó: A katonai logisztika partner
a közfeladatok megoldásában.
(szerző)*

A honvédség szervezetei közül a katonai logisztika feladatrendszere közvetlenül kapcsolódik – egyes területeken betagozódik – a nemzetgazdaság szereplőjéhez, illetve azokon keresztül a lakosság és az anyagi javak védelméhez.

Ma az ország biztonsága többek között a komplexen jelentkező védelmi feladatok előkészítésétől és a konkrét végrehajtás feltételeinek megteremtésétől jelentős mértékben függ. *Gondolhatunk itt a nemzeti feladatok teljesítése mellett, a szövetségi vállalkozásainkra, a katonai rendszerből elinduló, de a polgári szférán belül is eredményesen alkalmazható képesség fejlesztésekre*, amelyekre szükség lehet az ország katonai védelme és a hozzá kapcsolódó szövetségi kötelezettségek (befogadó nemzeti támogatás) ellátása során egyaránt. *Ezen túlmenően az alkotmányos jogszabályokból eredeztethető minősített időszaki helyzetek katonai feladatainak végrehajtása, a katasztrófavhelyetek megelőzése, kezelése, illetve következményeinek felszámolása során igénybe vehető katonai támogatások biztosítása, a létfontosságú (kritikus) infrastruktúra védelme, valamint a terrorizmus elleni küzdelem és még számos más komplex védelmi elem kapcsán megjelenik a katonai/katonailogisztikai tevékenységek tervezett (előre kidolgozott és egyeztetett terveken alapuló), illetve programokba rendezett támogatási szerepvállalása.*

Írásom célja, hogy a Kormány 2007. évi védelmi felkészítési feladatokról szóló határozata alapján *összefoglaljam a védelmi igazgatás központi és területi rendszerében nevesített feladatok katonai logisztikai összefüggéseit*, az együttműködési területeken folytatott közös tevékenység további megalapozása érdekében.

¹ Dr. Jároscsák Miklós nyá. ezredes, HM Védelmi Hivatal főigazgató-helyettes, köztisztviselő.

Jelen téma időszerűsége évről- évre előtérbe kerül, hiszen a néhány újonnan induló feladat mellett, döntően hosszabb távú (egy-egy költségvetési tervidőszakon átnyúló) tervezési, előkészítési folyamatról van szó. A védelmi igazgatás és a katonai logisztika ilyen együttműködési színtere *a minősített időszakigények tervezése, a befogadó nemzeti támogatás feladatainak előkészítése, a katasztrófavédelmi tevékenységek elősegítése és logisztikai hátterének biztosítása*. A védelmi célú erőforrások koncentrált felhasználásának *előkészítése* mellett a védelmi *felkészítés* katonai és polgári elemeinek *gyakoroltatása* (katonai rendszergyakorlatok, a védelmi igazgatási szervek törzsgyakorlásai, a hazai és *nemzetközi továbbképzéseken*, konferenciákon történő részvétel) olyan témák feldolgozására irányul, mint a *NATO válságreakálási rendszerével összhangban álló nemzeti intézkedési rendszer kidolgozása* és alkalmazási feltételeinek megteremtése, vagy a *polgári veszélyhelyzeti tervezés* 2007-2008 évekre szóló *miniszeri irányelveiből* fakadó feladatok lebontása és a végrehajtás feltételeinek közös megteremtése.

Kiemelt figyelmet érdemel a *létfontosságú/kritikus infrastruktúra* védelme nemzeti jogszabályi és szakmai bázisokon történő előkészítése, valamint a terrorizmus elleni küzdelem és más veszélyek kezelésének együttműködési alapokra épülő végrehajtása. A fenti együttműködési területeken jelentkező feladatok a *komplex védelem* biztonságpolitikai és védelmi alapidokumentumaiban, illetve a hatályos jogszabályokban (többek között a honvédelmi törvény, a polgári védelmi törvény, a katasztrófavédelmi törvény és ezek végrehajtási rendeletei) öltenek testet.

A *komplex védelmi feladatok* közös jellemzője, hogy megvalósításuk nem egy meghatározott államigazgatási szerv belügye, hanem azzal szemben a védelmi igazgatás együttes fellépése, a *katonai és a polgári szervek összehangolt tevékenysége* képezi zálogát a kívánt eredmények elérésének.

A védelmi felkészítés ez évre meghatározott feladataihoz kapcsolódva – az előzőekben érintett elvi megközelítések után – *külön szeretnék foglalkozni* a katonai logisztika elméleti fejlesztése és gyakorlati feladati végzése szempontjából meghatározó *védelmi, illetve védelmi igazgatási* kérdésekkel. Ezekben belül indokoltnak tartom konkrétan kitérni *az állam és közigazgatási reform védelmi igazgatás rendszerére gyakorolt hatásaira, a nemzeti válságreakálási intézkedési rendszer kialakítására, a védelmi célú erőforrások lebiztosítására* (a gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségek és a hadkiegészítő parancsnokságok feladat- és fel-tételrendszerének összefüggéseiben), valamint *a minősített időszakigé-*

nyek tervezésére és a befogadó nemzeti támogatás közös feladatainak előkészítésére.

1.) Az állam és közigazgatási reform védelmi igazgatás rendszerére gyakorolt hatásai

*A Magyar Köztársaság Alkotmányában és a hozzá kapcsolódó jogszabályokban rögzített védelmi kötelezettségek és feladatok ma már komplexen jelentkeznek, amelyből adódóan a tárcáknak, a közigazgatásnak és azon belül a védelmi igazgatásnak, valamint a polgári és katonai szervezeteknek **együttesen kell fellépni** a különböző veszélyek megelőzése, elhárítása és következményei felszámolása esetén. A polgári és katonai szervezetek együttes fellépéséhez szükséges feltételeket a **védelmi igazgatás rendszerében** folyamatosan biztosítani kell. Ez az elv egyaránt vonatkozik az ország fegyveres védelmére és a hozzá kapcsolódó szövetségi kötelezettségek teljesítésére, továbbá a természeti-, ipari-, civilizációs katasztrófahelyzetek kezelésére, a nemzetgazdaság védelmi felkészítésére és a lakosság, anyagi javak védelmének számos összetevőjére.*

Az együttes fellépés elvére alapozva a kormányzat részéről konkrétan megfogalmazott **igényként jelentkezik** a védelmi feladatok ellátására hivatott és a védelemben közreműködő szervezet tevékenységi rendszereinek **változáskövető összehangolása**, fejlesztése és annak előfeltételeként a központi közigazgatás védelmi koordinációjának korszerűsítése.

a.) A feladatrendszer és szervezeti háttere

*Kormányzati szinten a **minisztériumok számának csökkenése, az új minisztériumok kialakítása, valamint a minisztériumokon belüli szervezeti átalakítások együttes hatásként, a korábban létező és funkcionáló központi védelmi igazgatási rendszer feladat és szervezeti oldala lényegesen megváltozott.***

Az ismert tények arra utalnak, hogy a minisztériumokon belüli szervezeti és létszámcsökkenések, illetve az egyes minisztériumokat érintő feladat és szervezeti átrendezések következtében, a szakirányú feladatok végzésének humán feltételei kedvezőtlenebbé váltak. Ugyanakkor fontos megállapítani, hogy a védelmi igazgatás kormányzati koordinációjában meghatározó szerepet betöltő **HM Védelmi Hivatal szervezeti és működési stabilitását megőrizte**, ugyanakkor az **ÖTM Védelmi Titkársága**, valamint a **GKM védelmi koordinációs szervezeti eleme** is betölti a vé-

delmi igazgatás központi irányítását elősegítő funkcióit. A védelmi felkészítési feladatok folytatása szempontjából döntő jelentősége van annak, hogy a *HM Védelmi Hivatal központi- és területi állománya* alapfeladatai teljesítésével párhuzamosan vesz részt a 2118/2006- (VI.30.) és a módosítására kiadott 2255/2006 (XII.25) Korm. határozat vonatkozó feladata végrehajtásában.

Tényszerűen megállapítható, hogy a tárcák védelmi igazgatási potenciáját érintő változások mellett, a **Kormány** és a **miniszterek** felelősségi-, jog- és hatáskörébe tartozó és *jogszabályi alapokon nyugvó védelmi feladatok terjedelme nem csökkent*. Sőt többek között a válságreakgálás-, a terrorizmus elleni küzdelem-, a létfontosságú (kritikus) infrastruktúra védelme területein szövetségi-, illetve nemzetközi rendszerekhez kapcsolódó új feladatok jelentek meg.

Következtetésként vonható le:

Az ágazatok megnövekedett védelmi igazgatási feladatainak teljesítése, a feladatok és azok szervezeti háttére között megbomlott egyensúly helyreállítását igényli, amellyel kapcsolatban megoldási alternatívák kidolgozására van szükség. A feladatrendszerre, illetve a hozzá kapcsolódó szervezeti háttérre vonatkozó alternatív javaslatok szükségességét támasztja alá a *szakterületi képviseltek biztosítási igénye, a különböző kormány-, illetve tárcaközi bizottságok* tevékenységét támogató ideiglenes szervezeti elemekbe (munkacsoportok, operatív tervező csoportok, stb.), ahol a külön-külön (vagy súlyosabb esetekben egyidejűleg) jelentkező válsághelyzetekben el kell végezni a kormányzati döntések szakterületi előkészítését, valamint a beterjesztett javaslatok megalapozását. *Ebben a tevékenységben a honvédelmi tárca szerepvállalása érinti a katonai logisztikai tervező, szervező és végrehajtó funkcióinak érvényesítését.*

b) A központi védelmi igazgatási rendszer működése

Mindenekelőtt *ki kell emelni*, hogy a központi védelmi igazgatás rendszere *alkotmányos jogszabályi alapokon működik*, ahol a kormányzati szervek és az ágazatok tevékenységében a jogi normák stabilan érvényesülnek. A szervezeti oldalon megváltozott feltételek negatív hatásait az ágazatok megmaradt szakállománya egyelőre képes kompenzálni és az eddigi jelek a védelmi igazgatási rendszer zavartalan működésére utalnak.

A rendszer működési stabilitását olyan tényezők jelzik, illetve támasztják alá, mint:

- A védelmi felkészítés 2007. évi feladatainak szakszerű megtervezése és a végrehajtás szabályozása; (A 3033/2006. (V.9.) Korm. határozat továbbviszi a megkezdett folyamatokat és biztosítja a védelmi felkészítési feladatok költségvetési forrásigényét).
- A védelmi igazgatási szakállomány felkészítésének folytatása az Intézkedési Terveken rögzített, illetve az újszerűen jelentkező feladatok (a válságreakálás nemzeti intézkedési rendszerének megismerése és alkalmazása, a létfontosságú /kritikus/ infrastruktúra védelmének előkészítése, a terrorizmus elleni küzdelem folytatása, KTIR és EDR fejlesztések, védelemgazdasági tervezés megújítása) végrehajtására.
- A Kormány minősített időszaki vezetési-irányítási feltételeinek fenntartása.
- A szakterületek (kormány és tárcabizottságok) funkcionálásához szükséges feltételek biztosítása.

Az elvi kidolgozó munka, a tervezés és a gyakorlati felkészítés eredményes folytatása mellett, a ***védelmi igazgatás rendszerének működőképességét leginkább az elmúlt időszakban*** példaértékűen végzett ár-és belvízi védekezés, valamint a madárinfluenza elterjedésének megakadályozása fémjelzte. Ebben a katonai-polgári együttműködést igénylő feladatrendszerben, a katonai logisztikai erőforrások mobilizálása, a speciális katonai képességek rendelkezésre bocsátása meghatározó jelentőségűvé vált a veszélyek sikeres leküzdésében.

Következtetésként vonható le:

Az állami és önkormányzati vezetés közös feladata, illetve felelőssége a védelmi igazgatási rendszer működőképességének megőrzése és a rendszer stabilitását biztosító alapelemek változatlanul hagyása. Ugyanakkor a központi közigazgatás védelmi koordinációja egészét érintő áttekintés (szükség szerinti felülvizsgálat) során javaslatok megfogalmazásával reagálni szükséges a változásokra és az újszerűen jelentkező feladatokra. ***A Kormány részére olyan tartalmú javaslatokat kell kidolgozni, amelyek hosszabb távra biztosíthatják a védelmi igazgatás egészének működőképességét.***

Az ez irányba folyó szakértői tevékenység ismeretében és a munka-programban foglaltak alapján biztos vagyok abban, hogy ez év végéig a védelmi igazgatás rendszerét erősítő és kivitelezhető javaslatokat terjeszthet a honvédelmi miniszter úr a Kormány elé.

c) A közfeladatok felülvizsgálatának szerepe és jelentősége

A 2229/2006. (XII.20.) Korm. határozat alapján a minisztériumok szintjén elvégzendő közfeladat felülvizsgálatok jelentősen hozzásegíthetnek a központi védelmi igazgatási tevékenységek tárcaszintű, illetve tárcákkal összehangolt áttekintéséhez. Az eddig kidolgozott tevékenységi listákban műveleti szintig lebontva megjelennek mindazon védelmi igazgatási feladatok, amelyeket *kormányzati szinten, az ágazatok szintjén, valamint ágazati együttműködés keretében* kell végrehajtani. A honvédelmi tárca által kidolgozott tesztlapok a katonai logisztika területét is beintegrlják az összevont feladatrendszerbe.

Az érintett 3 csoporton belül olyan feladatokra gondolhatunk, mint:

- **Kormányzati szinten** szerepel a tervezet stratégia értékelése, normatív szabályozása, valamint a válságreakálás, a polgári veszélyhelyzeti tervezés, a védelmi tervezés nemzeti rendszerének kialakítása és a működtetéshez szükséges költségvetési források biztosítása.
- **Ágazati szinten** meghatározó védelmi igazgatási feladatot jelent a tervezés és koordináció, a rendkívüli intézkedések előkészítése, továbbá a válságreakálás, a polgári veszélyhelyzeti tervezés, és a gazdasági erőforrások védelmi célú biztosítása.
- **Ágazati együttműködés terén** a rendvédelmi, a polgári veszélyhelyzeti tervezési, valamint a nemzetgazdaság védelmi felkészítési feladatok jellemzőek.

Következtetésként vonható le:

A közfeladatok tárcák által kidolgozott tevékenységi listájának megismerésével, továbbá a jogszabályi helyekhez kötött védelmi igazgatási feladatok feldolgozásával, értékes érvanyag állítható össze a központi javaslatok egyes elemeinek indoklásához.

Az már most előrevetíthető, hogy a központi (kormányzati) szintű irányítás, koordináció hatékonyságának növelése mellett meg kell őrizni,

sőt erősíteni kell az ágazatok (minisztériumok) védelmi igazgatási szakmai apparátusát.

A jogszabályokra és a közfeladatok áttekintésére épülő álláspont szerint a Honvédelmi Minisztériumra meghatározó szerep hárul a védelmi igazgatás központi koordinációjában. A honvédelmi tárca jogszabályokban rögzített kompetenciája a honvédelem *katonai és polgári oldalaira* egyaránt kiterjed.

A polgári veszélyhelyzeti tervezés, a válságkezelés, a befogadó nemzeti támogatás és a védelmi tervezési feladatok kormányzati irányítása, koordinációja vonatkozásában a Honvédelmi Minisztérium a védelmi igazgatási rendszer stabilizáló tényezőjeként van jelen. E téren bármely kardinális változtatás jelentős működési zavarokat, jövátéhetetlen károkat okozna.

Végkövetkeztetésként levonható, hogy az állam- és közigazgatási reform szakterületet érintő végrehajtása során *meg kell őrizni* a védelmi igazgatási rendszer jogszabályokra épülő működőképességét, *folymtatni kell* a védelmi felkészítés egymásra épülő feladatait, ugyanakkor *meg kell tisztítani* a rendszert a ráakódott felesleges elemektől, valamint *céltudatosan elő kell készíteni* az új és időszerűvé vált rendszerkorrekciókat.

2.) A nemzeti válságreakálási rendszer kialakítása és alkalmazása

A NATO válságreakálási rendszer szövetségi szinten történő egységes alkalmazása, valamint az egységes fellépés érdekében alapvető fontosságú az azzal összhangban álló nemzeti intézkedési rendszer kialakítása, amelyben a honvédelmi tárca részvétele kiemelt jelentőségű. A NATO által 2005. évben elfogadott válságreakálási rendszerhez kapcsolódás érdekében, a nemzeti jogszabályokra építve a *HM Védelmi Hivatal tárcaközi és védelmi igazgatási koordinációs tevékenységének eredményeként kidolgozásra kerültek a nemzeti válságreakálási rendszer alapküldokumentumai.*

Az előkészített nemzeti válságreakálási alapküldokumentumok (Korm. rendelet, Korm. határozat és a válságreakálási intézkedéseket tartalmazó kézikönyv) tervezetei a NATO CMX gyakorlatok, valamint szakmai tárgyú konferenciák iránymutatásai figyelembevételével több éve formálódnak és a véglegesítés előtt álló tartalmukat a rendszeres egyeztetések során nyerték el. *Ezeken a gyakorlatokon és szakmai egyeztetéseken a*

katonai logisztika érintett vezető szervei teljes képet kaphattak a nemzeti válságreagálási intézkedések tartalmáról és azok alkalmazásának elgondolt rendjéről.

A katonai logisztikának is látnia kell, hogy a Magyar Köztársaság nemzeti válságreagálási rendszere alkalmas a NATO-val összhangban történő fellépésre, a különböző válsághelyzetek megelőzésére, kezelésére, valamint következményeinek felszámolására. ***A NATO válságreagálási rendszerrel összhangban álló nemzeti intézkedési rendszer kialakítása és alkalmazása egyben a nemzeti válságreagálási rendszer megalkotását is jelenti, amelyben a katonai elemek és a polgári rendszerek meghatározó szerepet töltenek be.***

Az alapidokumentumok rendelkezésre állása mellett soron következő feladatot jelent a ***válságreagálási intézkedések ágazati lebontása***, amelyre a honvédelmi tárcan belül a katonai logisztikának is fel kell készülnie. Ehhez az eddig kialakított feltételek adottak és az ezzel kapcsolatos tevékenységek éppen a ***korábbi gyakorlatok és felkészítési rendezvények*** tapasztalataira alapozva már nem ismeretlenek az érintett logisztikai vezető állomány előtt.

A tárca szintű válságreagálási intézkedések kialakítása és az alkalmazás rendjének kidolgozása feladatában a katonai logisztikai szakterületre jelentős elméleti kidolgozó munka hárul, amihez a tárgyban megjelenő publikációk feldolgozása nagy segítséget nyújthat. ***E tevékenységen belül különösen a Washingtoni Szerződés 5. cikk szerinti tevékenységek, a terrorizmus elleni küzdelem, a polgári veszélyhelyzeti tervezés katonai/logisztikai területein jelentkezik kidolgozói tevékenység.*** A válságreagálási intézkedések katonai területekre történő lebontásával új fejezetek jelentkeznek a parancsnokságoknál, amelyek előkészítésével tovább erősíthető a Magyar Honvédség NATO erővel történő együttműködése, az új biztonsági kihívásokra történő polgári és katonai reakálás képességeinek kifejlesztése.

3.) A polgári veszélyhelyzeti tervezés aktualitásai

A védelmi igazgatás feladatrendszerében meghatározó jelentőségű a különböző védelmi feladatok teljesítése és az egyes válsághelyzetek kezelése során a polgári-katonai együttműködés folyamatosságának fenntartása. Ezen a téren ***komoly előkészítő munka eredményeként*** mind a központi-, mind a területi védelmi igazgatás szintjén ***kidolgozott tervekkel és dokumentumokkal*** rendelkezünk. Ezen túlmenően a korábbi idő-

szakok katasztrófa típusú, illetve más eseményei számos gyakorlati tapasztalattal szolgáltak az együttműködés különböző területeinek fejlesztéséhez, amelyek megalapozása a **Polgári Veszélyhelyzeti Tervezés** keretei között történt.

A honvédelmi törvény végrehajtási rendelete lerögzíti a **Polgári Veszélyhelyzeti Tervezés** fogalmát, valamint tartalmi összetevőit és az irányítás, illetve koordináció rendjét, amivel rendszerbe foglalja, és a szövetséggel összehangolja a polgári- katonai együttműködés megvalósításának feladatait.

A **Polgári Veszélyhelyzeti Tervezés** a NATO és az ország védelmi jellegű felkészítésének egyik fontos területe, melynek fő célja egyrészt **nemzeti polgári erőforrások biztosítása** az ország és a NATO kollektív védelme, a NATO vezetésű műveletek, a terrorizmus elleni küzdelem és a katasztrófa jellegű események kezelése érdekében, másrészt **katonai erőforrások felhasználása (alkalmazása)** válság- és katasztrófahelyzetek megoldása során. Lényeges kiemelni, hogy ez a tartalom minden szempontból túlmutat a terület katasztrófaközpontú megítélésén, amely lényegében csak a polgári, lakosságvédelmi feladatokra korlátozódik.

A Polgári Veszélyhelyzeti Tervezés **funkcionálisan az egységes honvédelmi rendszer integráns részét képezi**, melynek védelmi tervezéshez kapcsolódó, valamint polgári feladatai vannak.

Ezek tekintetében meghatározó a NATO által két évente kiadott Miniszeri Irányelvek, amelyben megjelenik:

- A Washingtoni Szerződés 5. cikkelye szerinti szövetséges katonai műveletek polgári támogatása, illetve a nem 5. cikkely szerinti válságreakálási műveletek támogatása.
- A nemzeti hatóságok támogatása polgári veszélyhelyzetekben.
- A nemzeti hatóságok támogatása a polgári lakosság tömegpusztító fegyverek elleni védelmében, valamint
- Együttműködés a békepartnerekkel.

A Washingtoni Szerződés 5. cikkelye szerinti katonai műveletek esetén a Polgári Veszélyhelyzeti Tervezés olyan képességek létrehozására és fenntartására irányul, **melyek azonnal mobilizálható polgári eszközökkel és kapacitásokkal támogatják a NATO erőit**, míg a nem 5. cikkely szerinti válságreakálási műveletekben a speciális **polgári képességek (erők)**

fokozatosan kiválthatják a katonai szervezeteket, valamint a tömegpusztító fegyverek elleni védelemben az együttműködési képességek kerülhetnek előtérbe.

Az aktuális **Miniszteri Irányelvek 2007-2008** dokumentum új csoportosításban fogalmazza meg az általános érvényű feladatokat, amelyen belül kitér *a NATO katonai hatóságai* és *a nemzeti hatóságok* részére nyújtott támogatásra, a partnerekkel és nemzetközi szervezetekkel történő *együttműködésre*, valamint a *hatékonyságra* és *eredményességre*.

E téren szerzett eddigi tapasztalatok arra utalnak, hogy a *védelmi igazgatási rendszer áttekintése keretében* az együttműködés feladatrendszerére is átgondolást igényel.

Összhangban a Miniszteri Irányelvekkel, szakterületünket illetően olyan feladatok fogalmazódnak meg, mint:

- Egységes, a Polgári Veszélyhelyzeti Tervezés feladatait koordináló tárcaközi szervezet kialakítása, jog- és hatáskörének lerögzítése.
- A Polgári Veszélyhelyzeti Tervezés teljes feladatrendszerének beillesztése az egységes védelmi igazgatás rendszerébe, átlátható viszonyok megteremtésével, a katonai (követelménytámasztó) oldal erősítésével.
- Az elmúlt időszak pozitív tendenciájára alapozva az együttműködési feladatok folytatása.
- Polgári képességek összeállítása és a katonai oldal felé történő közvetítése. Ennek alapját képezhetik a NATO felé biztosított polgári szakértői területek képességei, valamint
- A polgári szervek részére biztosítandó katonai képességek összeállítása és átadása.

A polgári-katonai együttműködés nem új, de a NATO és az Európai Unió vonatkozó programjaiban kiemelt helyen szereplő területe a *létfonosságú* (kritikus) *infrastruktúra védelme*. Ezen a téren a tárcák, és a területi védelmi igazgatási szervek bevonásával az előkészítő munkafolyamatban van. Eredménynek tekinthető, hogy a legutóbbi időszakban *konszenzus alakult ki* az érintett körben arról, hogy a *létfonosságú* (kritikus) *infrastruktúra védelmére* – a katasztrófavédelem Kormányzati Koordinációs Bizottság feladatterve szerint – az alapvető elvi kérdéseket is rögzítő nemzeti programot kell kidolgozni. Ezt a sürgető feladatot az

Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium, illetve a **Gazdasági és Közlekedési Minisztérium** által koordinált szakértői munkacsoport fogja elvégezni, amelyben a honvédelmi tárca, a katonai logisztika képviselése biztosított.

4.) A védelmi célú erőforrások lebiztosítása és a minősített időszakos igények tervezése

A honvédelmi feladatok, a katasztrófák elleni védelem, a polgári védelmi feladatok, a polgári veszélyhelyzeti tervezés, valamint a szövetségi kötelezettségek teljesítéssel összefüggő feladatok végrehajtása, a nemzetgazdasági erőforrások egységes módszertan szerinti tervezését és mindig az aktuális feladatra koncentrált felhasználását igénylik.

Ez a követelmény fogalmazódik meg a kialakítás alatt lévő **Országos Védelmi Tervező Rendszerben**, amelynek alapja a feladatalapú erőforrás és költségtervezés. Ebben az *üzemgazdasági* szemléletű tervezési rendszerben fontos a védelmi szakfeladatrend kialakítása, ami a honvédelmi tárcanál már évekkel ezelőtt megtörtént. A honvédség **Tárca Védelmi Tervező Rendszere** szabályozását és rendszerdokumentációját tekintve megbízhatóan működik és végkimenetelét tekintve évről-évre produkálja a 10 éves terveket, valamint azok szakszerű gördítését. Erre a mintára alapozva a tárcák és azok szakirányítása alá tartozó szervezetek, valamint a területi védelmi igazgatás szervezeti *védelmi feladataikat a hozzájuk tartozó erőforrásokkal és költségekkel együtt tervezhetik, ami megalapozhatja és átláthatóvá teheti a költségvetési igényeiket.* Ez az új tervezési módszertan alkalmazható a minősített időszakos igények összeállításánál, az intézkedési tervek erőforrás és költség szükségletének kidolgozásánál és valamennyi védelmi feladatnál.

A **minősített időszakos igények** tervezésének alapját a megújítás előtt álló 131/2003. (VIII.22.) Korm. rendelet képezi, ami alapján **4 éves időszakra Védelemgazdasági Alapterv** készül, valamint a fenti szabályozás szerint történik a rögzített ipari kapacitás igények és a tartalékok tervezése. A 2007. évre szóló védelmi felkészítési feladatok kormányzati szabályozása alapján *a fenti kormányrendelet kiváltására az év végéig kerül sor*, ami indokoltá teszi a katonai logisztika minősített időszakos igénytervezésének hozzáigazítását a központi rendelkezéshez. Ez egyben azt jelenti, hogy honvédség minősített időszakos igényei tervezésének szabályozásánál tekintettel kell lenni az alapszabályzó átdolgozására.

Ma, a honvédség minősített időszakos igényei még mindig tartalmazzák a békehiányok egy részét és a tervezés a korábbi, mára aktualitását veszített szabályozás egyes előírásainak fenntartása mellett történik. A tárca szabályozás megújítása napjainkra rendkívül időszerűvé vált és az ezzel kapcsolatos előkészítő munkát indokolt az alapszabályzó kidolgozásával összhangban mielőbb elindítani. ***Ehhez kapcsolódóan a katonai logisztika megújult feladatrendszere és új szervezeti struktúrája az alapfeltételeket képes biztosítani.*** A szabályozás megújításának feladata mellett érdemes és szükséges átgondolni a tárca ***tartalékolási*** tevékenységét és rögzített ***ipari kapacitás igényeinek*** lekötését.

Minősített időszakos igénytervezés ***katonai logisztikai feladatai végrehajtására jelentős hatást gyakorol a hadkiegészítő parancsnokságok feladatrendszerének és szervezeti struktúrájának integrációja***, ami különösen a gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségekkel kapcsolatos tervezési, előkészítési és adminisztrációs tevékenységek egyeztetését, illetve a végrehajtás koncepcionális alapjainak közös kidolgozását igénylik. A hadkiegészítő parancsnokságok objektum lebiztosítási, kiutalási előkészítő tevékenysége és a gazdasági, anyagi szolgáltatási kötelezettségek teljesítésének tervezése, szervezése, jogszabályokban rögzített feladatok, amelyeknek a megváltozott körülmények és szervezeti feltételének között is kötelező eleget tenni. ***Ez a katonai logisztika és a hadkiegészítő parancsnokságok között célirányos együttműködést igényel, amelybe feltétlenül indokolt bekapcsolni a megyei, illetve fővárosi védelmi bizottságok vezetőit és irányításuk alá tartozó szakállományt.***

Ezen a területen fontos következtetésként adódik, hogy a minősített időszakok ***tárgyi-***, illetve ***gazdasági*** (védelmi célú erőforrások) ***feltételeinek kialakítása***, azon belül a szükséges objektumok kiutalása, a technikai eszközök és szolgáltatások lebiztosítása, csak szabályozott keretek között, valós alapokon válhat ténylegesen elérhetővé a honvédség, a honvédelemben közreműködő szervek számára.

5.) A befogadó nemzeti támogatás (továbbiakban: BNT) előkészítésének súlyponti feladatai

A 2007. évi védelmi felkészítés kormányzati szabályozása alapján fenn kell tartani, illetve egyes területeken tovább kell fejleszteni a BNT terén eddig közös (polgári és katonai együttműködéssel) munkával elért eredményeket.

Ezek az eredmények a **BNT** állandó egyetértési megállapodás aláírásra történő előkészítésében, a **BNT Tervezési Módszertani Útmutató** feldolgozásában, a **BNT Központi Adatbázis** területi védelmi igazgatási szervek hatékony munkájával történő pontosításában, az irányítási-koordinációs tevékenységek feltételeinek megteremtésében, a napi **KFOR**, **EUFOR** és egyéb *szállítások* szervezésében nyilvánulnak meg.

A **BNT** arányos szintű feladatrendszere a szakirányítást végző **Tárcaközi Tervező Bizottság** és annak titkársági feladatait ellátó **Honvédelmi Minisztérium Védelmi Hivatal** együttes tevékenységéből adódóan folyamatosan gazdagodik és minden szempontból eleget tesz a 176/2003- (X-28.) Korm. rendeletben rögzítetteknek. *A katonai logisztika* **BNT** feladatait a 9/2004. (HK 4) HM utasítás és módosítására kiadott 57/2005. HM utasítás tartalmazza, amelyek alapján a honvédelmi tárca **BNT Katonai Tervező Bizottsága** hivatott a közvetlen szakirányítás elvégzésére. Jelen időszakban a HM tárcán belüli **BNT** feladatokat a **BNT Központi Adatbázis** működtetése, a pontosított adatállomány feldolgozása, az **AJP-4.5.** (A) doktrínális elvek és a **BNT Tárcaközi Tervező Bizottság** határozatával hatályba léptetett *Tervezési Módszertani Útmutató* alapján a tervezési feladatok folytatása, valamint a Kormány által elfogadott *csapatmozgások közlekedési és más szaktevékenységi* körébe tartozó biztosítások együttesen alkotják. Ezek mellett a **Honvédelmi Minisztérium Védelmi Hivatal** a **Pénzügyminisztérium** a HM tárca illetékeseivel, valamint a **NATO műveleti parancsnoksággal** együttműködésben jelentős erőfeszítést fejtett ki a **BNT** állandó egyetértési megállapodás normaszövegének véglegesítése, illetve az aláírást akadályozó egy-egy tényező tárgyalásos alapokon történő megoldása érdekében.

Áttekintve a BNT több mint egy évtizedes hazai történetét megállapítható, hogy ez a szövetségi és nemzeti érdekű feladat töretlenül fejlődik.

A tárcák **BNT** tervező szervei, a fővárosi és a megyei védelmi bizottságok előkészítették terveiket és felkészítették a kijelölt szakállományukat a *szövetséges erők fogadásával, mozgásával és mozgásbiztosításával, elhelyezésével és ellátásával, valamint részükre különféle szolgáltatások biztosításával* kapcsolatos tervezési, tárgyalási, illetve egyéb irányítási feladatok végrehajtására. A **BNT** szervezett előkészítése terén elért eredmények azonban nem adhatnak okot az elégedettségre. Ezzel kapcsolatban feltétlenül indokolt figyelembe venni a **NATO SNLC** által elfogadott elméleti dokumentumokat, a jogszabályi előírásokat és a **BNT Tárcaközi Tervező Bizottság** határozataiból adódó feladatokat, amelyek

végrehajtása folyamatos és együttes tevékenységeket kíván meg a védelmi igazgatás szervei részéről.

Összegzés

A komplex védelem napirendben lévő feladatai végrehajtásában **több területen** (honvédelmi feladatok, nemzeti válságreagálási rendszer kialakítása, polgári veszélyhelyzeti tervezés, befogadó nemzeti támogatás) meghatározó szerep hárul a **honvédelmi tárcára**. Ebből következően a **honvédelmi miniszter**, mint a Kormány honvédelmi feladatok ellátásáért felelős szakminisztere, a **védelmi igazgatás és a honvédelmi szervek** irányában **követelménytámasztóként** jelenik meg.

A cikkben felsorolt területek bizonyítják, hogy a védelmi igazgatási szervek és a katonai logisztikai szervezetek között olyan **együtműködési feladatok jelentkeznek, amelyek a tervezés és a valós támogatás szintjén élő kapcsolatokat feltételeznek**. Az együtműködési feladatokat a jogszabályi előírások mellett, a közös felkészítési rendezvények (MAGLITE gyakorlat, FOVR-20G törzshadijáték), valamint a valós támogatási tevékenységek alapozzák meg.

Mindezekkel együtt szeretném a figyelmet ráirányítani arra, hogy a katonai logisztika vezető szerveinek megváltozott feladatrendszere és struktúrája, mint új tényező jelenik meg a védelmi igazgatáshoz kapcsolódó területeken, ami számos kérdés tisztázásának igényét veti fel. Ezek a kérdések megkerülhetetlenek és a felek részéről nagymértékű konstruktivitást igényelnek.

Ezt a témát – jelen cikk folytatásaként – a folyóirat következő számában tervezem feldolgozni.